

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w kl. VI a

OCENĘ CELUJĄCĄ

Otrzymuje uczeń, który twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, proponuje oryginalne rozwiązania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia, nie powiela cudzych poglądów. Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości, bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych, międzyszkolnych, podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania dla klasy VI.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym, potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie,
- samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki: określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie,
- opowiadanie twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki, biegle posługuje się słownikiem i encyklopedią,
- potrafi streścić podany tekst,
- redaguje list prywatny i oficjalny,
- bezbłędnie pisze sprawozdanie ze spaceru, wycieczki, a w pracy poświęconej oglądaniu filmowi lub spektaklowi teatralnemu podejmuje próby recenzji, rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, wierszu, nowych gatunkach literackich (ballada, odmiany powieści, dramat)
- dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza, wyodrębnia tropy stylistyczne, odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego,
- pisze prace bezbłędne pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.

FLEKSJA I SKŁADNIA

- potrafi wyjaśnić, od czego zależą formy odmiany rzeczownika,
- wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczowych,
- biegle stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie "nie" z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym,
- rozpoznaje różne typy liczebników, określa jego formy gramatyczne i funkcję w zdaniu, potrafi uzasadnić użycie danego typu liczebnika, odmienia trudniejsze liczebniki złożone,
- stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, orzeczenia, przydawki),
- rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę,
- omawia podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia,
- przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy.

SŁOWOTWÓRSTWO

- przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów pochodzących od wyrazów przyimkowych i od czasowników,

- wskazuje przyrostek lub przedrostek jako formant w jednym wyrazie i jako składnik podstawy słowotwórczej w innym,
- podaje przykłady wyrażen z obocznymi tematami słowotwórczymi, daje przykłady wyrazów utworzonych za pomocą różnych formantów,

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową.

KSZTAŁCENIE LITERACKI I JĘZYKOWE

- czyta poprawnie stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowe, potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów,
- podejmuje próby wypowiedzania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową (opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu: list literacki, charakterystyka z pogłębioną oceną postaci, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu),
- dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego,
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,
- wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu,
- potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.

FLEKSJA I SKŁADNIA

- wymienia rodzaje zaimków, wyróżnia przysłówki od innych części mowy, wskazuje sposób ich utworzenia, poprawnie stopniuje przymiotniki, wie, czemu służy stopniowanie,
- podaje przykłady różnych typów liczebników, odmienia liczebniki złożone i nieokreślone, na konkretnych przykładach omawia sposób wyrażenia orzeczenia i podmiotu, wyróżnia w zdaniu związki wyrazów i nazywa je,

SŁOWOTWÓRSTWO

- od podanych wyrazów podstawowych tworzy kilka wyrazów pochodnych będących różnymi częściami mowy,
- rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu,
- tworzy wyrazy pochodne od wyrażenia przyimkowego i od czasownika,
- wyjaśnia pisownię podanego wyrazu, odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa.

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla klasy szóstej,

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii,
- w miarę samodzielnie posługuje się następującymi formami wypowiedzi: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, opis, sprawozdanie, streszczenie, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, telegram,
- jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu, zna przewidziane programem gatunki literackie,
- umie wymienić elementy świata przedstawionego (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzeń),
- odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu,
- poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat.

FLEKSJA I SKŁADNIA

- wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej, określa formę fleksyjną czasowników,

- określa funkcję czasownika w zdaniu,
- odmienia podane rzeczowniki przez przypadki, oddziela temat od końcówki, wskazuje tematy oboczne: nazywa funkcję rzeczowników w zdaniu, rozpoznaje w zdaniu zaimki, przysłówki, przymiotniki i liczebniki,
- stopniuje przymiotniki,
- rozróżnia przyimki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe,
- na łatwiejszych przykładach omawia sposób wyrażenia podmiotów, rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe,
- nazywa w zdaniu części zdania (na prostych przykładach).

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

- otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności,
- jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu, względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia,
- błędy językowo- stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie, stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela, przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcjonowanie w zdaniu (na prostych przykładach).

SŁOWOTWÓRSTWO

- zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych,
- przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu o przejrzystej budowie- wskazuje podstawę słowotwórczą i formant, nazywa typy formantów,
- tworzy wyrazy pochodne za pomocą poznanych formantów.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii, frazeologii i w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie szóstej,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym, jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, stylistycznych, logicznych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w kl. VI a

OCENĘ CELUJĄCĄ

otrzymuje uczeń, który twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, proponuje oryginalne rozwiązania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia, nie powiela cudzych poglądów. Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości, bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych, międzyszkolnych, podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania dla klasy VI.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym, potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie,
- samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcionuje materiał rzeczowy bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki: określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie,
- opowiadanie twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki, biegle posługuje się słownikiem i encyklopedią,
- potrafi streścić podany tekst,
- redaguje list prywatny i oficjalny,
- bezbłędnie pisze sprawozdanie ze spaceru, wycieczki, a w pracy poświęconej oglądanemu filmowi lub spektaklowi teatralnemu podejmuje próby recenzji, rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, wierszu, nowych gatunkach literackich (ballada, odmiany powieści, dramat)
- dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza, wyodrębnia tropy stylistyczne, odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego,
- pisze prace bezbłędne pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.

FLEKSJA I SKŁADNIA

- potrafi wyjaśnić, od czego zależą formy odmiany rzeczownika,
- wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczowych,
- biegle stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie "nie" z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym,
- rozpoznaje różne typy liczebników, określa jego formy gramatyczne i funkcję w zdaniu, potrafi uzasadnić użycie danego typu liczebnika, odmienia trudniejsze liczebniki złożone,
- stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, orzeczenia, przydawki),
- rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę,
- omawia podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia,
- przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy.

SŁOWOTWÓRSTWO

- przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów pochodzących od wyrażen przyimkowych i od czasowników,
- wskazuje przyrostek lub przedrostek jako formant w jednym wyrazie i jako składnik podstawy słowotwórczej w innym,
- podaje przykłady wyrażen z obocznymi tematami słowotwórczymi, daje przykłady wyrazów utworzonych za pomocą różnych formantów,

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową,

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- czyta poprawnie stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowe, potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów,

- podejmuje próby wypowiedziania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową (opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu: list literacki, charakterystyka z pogłębioną oceną postaci, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu),
- dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego,
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,
- wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu,
- potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.

FLEKSJA I SKŁADNIA

- wymienia rodzaje zaimków, wyróżnia przysłówki od innych części mowy, wskazuje sposób ich utworzenia, poprawnie stopniuje przymiotniki, wie, czemu służy stopniowanie,
- podaje przykłady różnych typów liczebników, odmienia liczebniki złożone i nieokreślone, na konkretnych przykładach omawia sposób wyrażenia orzeczenia i podmiotu, wyróżnia w zdaniu związki wyrazów i nazywa je,
- układa przykłady czterech rodzajów zdań złożonych współrzędnie.

SŁOWOTWÓRSTWO

- od podanych wyrazów podstawowych tworzy kilka wyrazów pochodnych będących różnymi częściami mowy,
- rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu,
- tworzy wyrazy pochodne od wyrażenia przyimkowego i od czasownika,
- wyjaśnia pisownię podanego wyrazu, odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa.

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla klasy szóstej,

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JĘZYKOWE

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii,
- w miarę samodzielnie posługuje się następującymi formami wypowiedzi: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, opis, sprawozdanie, streszczenie, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, telegram,
- jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu, zna przewidziane programem gatunki literackie,
- umie wymienić elementy świata przedstawionego (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzeń),
- odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu,
- poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat.

FLEKSJA I SKŁADNIA

- wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej, określa formę fleksyjną czasowników,
- określa funkcję czasownika w zdaniu,
- odmienia podane rzeczowniki przez przypadki, oddziela temat od końcówki, wskazuje tematy oboczne: nazywa funkcję rzeczowników w zdaniu, rozpoznaje w zdaniu zaimki, przysłówki, przymiotniki i liczebniki,
- stopniuje przymiotniki,
- rozróżnia przyimki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe,
- na łatwiejszych przykładach omawia sposób wyrażenia podmiotów, rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe,
- nazywa w zdaniu części zdania (na prostych przykładach),
- układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych,

- wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

- otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności,

- jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu, względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia,

- błędy językowo- stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie, stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela, przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcjonowanie w zdaniu (na prostych przykładach)

- odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj, łączy wyrazy w zespoły składniowe.

SŁOWOTWÓRSTWO

- zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych,

- przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu o przejrzystej budowie- wskazuje podstawę słowotwórczą i formant, nazywa typy formantów,

- tworzy wyrazy pochodne za pomocą poznanych formantów.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii, frazeologii i w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie szóstej,

- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym, jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,

- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, stylistycznych, logicznych,

- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.